

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . 13 K 20 h. ali gl. 6-60
pol leta . . . . . 6 . 60 . 3-30
četrt leta . . . . . 3 . 40 . 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Ogledi in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prestoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za oblike in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorice.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsoto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdanje.)

„Gor.“ Tiskarna A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal

Slovanska potrpežljivost.

Nemški cesar je napovedal na Marienburgu Slovanom boj, in sicer ne le Poljakom v Nemčiji, pri čemer se je postavil mogočni Viljem na najnižje mogoče stališče, ker je kot vladar ščuval nemškega državljana na poljskega, marveč tudi Slovanom v Avstriji, kar smo že zadostno ožigosali.

Za njim je prišel njegov kancelar Bülow, ki je rekel, da je zgodovinska misija nemške države ta, pospeševati germanizacijo povsodi, ter je pokazal pri tem med vrstami tako nekako na razmere v Avstriji.

Odkrito napovedan boj v Nemčiji nasproti Slovanom je res vzbudil ogorčenje med nami, ali kaj se je doslej pravzaprav zgodilo proti temu? Slovanski časniki so res več ali manj ožigosali nemško surovost, obložili Viljema z raznimi prikladnimi imeni, toda na pristojnih mestih, kjer treba govoriti tehtno besedo, se ni zgodilo še skoro nič. Poljaki so res besneli, ko so jim prišlo do ušes ošabne in hujskajoče besede nemškega Viljema, ali tu je bil Jaworski tisti, ki je z nekakega „državnega visokega stališča“ vplival na Poljake, da so odnehavali, ko je bilo treba dati prvi dušek ogorčenosti nasproti nemški objestnosti.

In kaj se je zgodilo v državnem zboru? Edini Klofáč ropota po zbornici poslancev ter zahteva odgovora od vlade, kaj da misli storiti nasproti klofuti, katero je pritisnil mogočni Viljem na Marienburgu avstrijskim Slovanom. — Ni čuda, da je imela potem vlada drzno čelo reči, da sploh ne odgovarja na tozadevno interpelacijo Klofáčevo, marveč le obžaluje ton, v katerem je govoril o zavezniku.

Sedaj ko je tudi nemški kancelar Bülow dvignil za Viljemom bojno zastavo proti nam, je bil zopet edino le Klofáč, ki je ožigosal njegov govor ter zahteval ponovno od vlade, kaj da misli na vso protislovansko akcijo v Nemčiji ....

Za Boga, kje pa so drugi Slovani? Kje so Poljaki, Čehi, Hrvatje, Slovenci, itd., kje je slovanska vzajemnost, katera bi se bila morala slovesno manifestovati ob teh pojavih iz Nemčije proti nam. Kaj tako velika je slovanska potrpežljivost, da celo ob takih prilikah molčimo?!

Le pomislimo, kaj bi se bilo zgodilo v naši zbornici poslancev, ako bi se bilo pojavilo kaj sličnega od strani ruskega carja proti Nemcem, ali v ogerški zbornici, ako bi bil pojav naperjen proti Ogrmom? Joj, to bilo vika in krika! Manifestacija na manifestacijo v zbornici poslancev, vršili bi se shodi, vse bi bilo pokonci, in ministri bi si belili lase, kako pomiriti nezadovoljno duhove. Ali na primer ako bi se pretilo nasim Lahom odkod, da se jim skrivi le las, kako vpitje bi nastalo in kako bi bila vlada hitro v skrbah, pomiriti jih.

Slovani pa smo potrpežljivi, in sicer tako, da še sami ne vemo, kako velika je naša potrpežljivost.

Ta potrpežljivost je naš velik greh, kateri nas tepe in šiba, kakor zastužimo, ter omogoča našim sovražnikom, da z lahkoto gospodarijo nad nami.

Sedaj pa so dobili še svojega vrh-nega zaščitnika v nemškem cesarju. Naša nemška vlada molči k temu in rajši pusti nad seboj plavati nemškega orla, nego da bi plul mogočno proti njemu avstrijski orel; vlada gre za vsenemškimi cilji, Slované pa pritiska ob zid tim lažje, čim manj se brigajo za take pojave, kakor oni na Marienburgu.

Da ni Avstrija tako slovanska, kakor bi morala biti, na tem je kriva nemalo tudi slovanska potrpežljivost, katera je jedna glavnih opor gospodstvu Nemstva nad nami. Proti tako potrpežljivim narodom kakor smo Slovani, je potem lahko govoriti Viljemu in Bülowu, kar hočeta.

Slovanski državni poslanci niso bili kos svoji nalogi nasproti bojnemu klicu z Marienburga in iz pruske zbornice, kar slovanski rodovi v Avstriji živo občutijo. Ljudski glas med Slovani pač še ni prišel niti približno ne do

stališče vplivalo na njih postopanje, ali ako menim — kar je bilo baje videti na meni — da jim skazujem nekako milost, vendar kakor sta ona pripravljena žrtvovati mnogo za srečo svojega otroka, ipak tudi to jedino dete se more zahtevati od nju, da mu žrtvujeta svojo človeško dostojnost. Mati je dodala, da dete bi že vedelo, kje ima v takem slučaju iskati zavetja. Poštena Katrica me včasih vneto brani, toda ona dva prežita na vsako moje besedo.

Kotaj odprem usta, grize si Suslovski ustnice, pogleda ženo ter kima, kakor bi hotel reči: „Vedel sem, da pride do tega!“ S takimi praški me pitajo od jutra do večera.

Treba je še pomisliti, da je vse to hinavščina, ki ima služiti za to, da me obdržé v zanjki, da prav za prav prežé na mojih petnajst tisoč frankov in da je njim prav toliko mar za to nego meni, dasi so nam vzroki različni.

Treba je, da bi bilo tega konec. Pripravili so me takó daleč, da se mi zdi, da sem res napravil neko neumnost, prejevši zlato svetinjo in petnajst tisoč frankov za sliko.

kake veljave; umevno potem, da gledamo razočarani proti Dunaju...

Kadar bo volil ljudski glas poslance ter pride do tiste veljave, ki mu gre, potem se spremeni človeška družba v marsičem, tudi v narodnostnem boju; potem šele bodo mogotei zaman klicati na boj državljana proti državljani. — Da je pa sedaj tako, kakor je, se koncem konca ni čuditi... Zato beležimo dejstvo, da je v zadnjih dneh triumfovala nemška surovost nad slovansko potrpežljivostjo. Ali se kaj naučimo iz tega?!

Aleksej Nikolajevič Haruzin.

Pred kratkim je izšla v Rusiji knjiga „Krestjanin avstrijskoj krajini i ego postrojki“ iz peresa gospoda Alekseja Nikolajeviča Haruzina, kronskega sovjetnika v Petrogradu, katero imamo v rokah. Nekateri slovenski listi so prinesli o tej knjigi, kakor prvem takem pojavu v Rusiji, jako laskave ocene ter so posebno naglašali natančnost in skrbnost, s katero je gosp. pisatelj opazoval slovenskega kmeta, njegove skrbi ter njegove stavbe. Jednoglasi se je priznavalo, da se še nikjer ni tako pisalo o nas. Da, tako natančnih proučevanj tudi v domači literaturi nimamo. Ker bo gotovo zanimalo marsikoga, spoznati tega moža dela in učenja, hočemo podati po članku v „Edinosti“ v naslednjem kratkem opis njegovega delovanja v Moskvi.

Aleksej Nikolajevič Haruzin je bil rojen leta 1864. iz jedne najstarejših in najplemenitejših rodbin tatarskega pokolenja, ki sega nazaj do XVI. stoletja. Po vzgoji v domačem krogu je obiskoval gimnazij v Revelu in pozneje vseučilišče v Moskvi, kjer je poslušal naravoslovska predavanja. Dosegli doktorat je privatno študiral pravo, v čemur je dosegel tudi doktorsko čast. Njegovo učenje je bilo temeljito in energično; za kar se je odločil, to je moral doseči. Zato pa so tudi njegovo znanje priznavali od vseh strani in častno.

V letih 1887.—1888. je preiskoval kirgisko stepe in za tam nabrane zbirke podelila mu je univerza v Moskvi veliko srebrno kolajno.

VII.

Približa se dan moje zaroke.

Kupil sem zal prstan v zlogu Ludvika XV., ki pa ni ugajal Suslovskim in niti Katrici, ker tam v vsej hiši o pravi lepoti nihče nima pojma.

S Katrico imel bom še dokaj opravla, predno izrujem iz nje meščanski okus ter jo naučim umetniški čutiti; toda ker me ljubi, se nadejam, da se mi to posreči.

Na zaroko nisem povabil nikogar razun Švjateckega. Hotel sem, da je prišel v dotiko s Suslovskimi. On trdi na vso moč, da kakor je tudi propal fizično in moralno, a tak podlež še vendar ni, da bi imel zahajati komu v posete... Ni je pomoči!

Najavil sem Suslovskim že poprej, da je moj prijatelj praveat original, sicer pa veleumen slikar in najpoštenjši človek na svetu.

Ko je Suslovski slišal, da moj prijatelj slika mrliče in trupla, je dvignil obrvi, govoreč, da doslej je imel opraviti z rednimi ljudmi, da je vsa njegova uradniška služba bila neskaljena in da se nadeja, da bo „gospod Švjatecki“

Svoje misli s potovanja po kirgiski stepi je napisal v posebni knjigi. — V njegovem 24. letu dalo mu je njegovo skrbno nabrano gradivo priliko, da je spisal jedno najznamenitejših del. To delo se glasi: „Hirgizy Bukeevskoj ordy“ v dveh debelih zvezkih. Za to izvrstno delo ga je vseučilišče v Moskvi odlikovalo z zlato kolajno; drugo zlato kolajno podelilo mu je vseučilišče v Petrogradu.

Da bi spopolnil svoje etnografske študije, je že kakor dijak prepotoval s svojim bratom severovshod evropske Rusije, nadalje v letu 1883. pokrajine donskih kozakov. Po naročilu moskovskega vseučilišča je potoval l. 1885 v Transkavkazijo do Ararata in do perzijske meje.

Zatem so se začela samostojna potovanja. Vseučilišče v Moskvi ga je poslalo v Krim, na egejsko morje in haličidski polotok v svrhu zoologičnih in antropologičnih študij.

G. Haruzin je za Angležem Forbes-om sploh prvi, ki je preiskoval egejsko morje. Leta 1889. je potoval zopet v Krim po naročilu arheologičnega društva v Moskvi in je s tega potovanja spisal dvoje del. — Leta 1891. je po naročilu vseučilišča v Moskvi v etnografsko svrhu potoval v Kavkaz.

Kakor nadaljen sad svojega opazovanja in svojih študij v Kirgiski stepi je Haruzin podal Rusom še troje družih del. V istem letu je stopil v državno službo v estlidski guberniji ter se je udeležil vseh reform. Kakor človek posebne trudoljubivosti zanimal se je za vsaki pojav v življenju. O dijaskem vprašanju je spisal dvoje razprav.

Nadalje je v tej svoji službi spisal dve znameniti deli: „K antropologiji naselenija Estlidskoj gub. Revel 1894 g.“ in „Krestljanskoje zemljevladenije v Estlidskoj guberniji t. I. i II. Revel 1895 g.“ Za to poslednje delo podelila mu je carska akademija znanosti v Petrogradu zlato kolajno.

Leta 1895. vidimo g. Haruzina v državnem svetu, katero službo opravlja še danes. On zavzema torej jedno najodličnejših mest v uradništvu ter je člen vseh mogočih znanstvenih in učenih društev, tako zemljepisnega, antropološkega, pravnega, naravoslovnega, arheološkega in mnogih drugih društev.

Leta 1899. je napravil znanstveno potovanje po Bosni in Hercegovini in napisal znamenito delo: „Bosnija-Gercegovina. Očerki

spoštoval običaje, ki so navadni v njih pošteti in skromni hiši...

Priznavam, da v tem oziru nisem bil prost bojazni ter sem se že od rana pričkal s Švjateckim. On je trdil, da pojde s hlačami v škornjih. Ugovarjam mu, prosim, vneto prosim.

Naposled se vda, najavi mi, da ne vidi nikakega vzroka, vsled katerega bi imel postati bedak. Škoda, da te njegove škornje spominjajo eksploatorov po srednji Afriki, črnila še niso videle, odkar so jih prinesli na upanje od čevljarja. Kaj mi je bilo početi?

Še huje pa je bilo, da je bila glava Švjateckega kakor kak tatranski grič, pokrit z lesom ter polomljen od vetra. S tem pa sem se moral že zadovoljiti, kajti na svetu ni glavnika, s katerim bi se dalo kaj opraviti na tej kodrasti glavi; za to pa sem prisilil Švjateckega, da je namesto jopiča, ki ga je imel navadno na sebi, oblekel vrhno suknjo. Ubogal me je, toda pri vsem tem je bil videti kakor jedna slik; poleg tega se ga je lotil pravi mrliški humor.

(Dalje pride.)

TA TRETJA.

Kratkočasna povest.

Poljski spisal H. Sienkiewicz.

Posl. Podravski.

(Dalje)

Mi, slikarji, mu delamo manj nepotja. Včasih dela on tudi reklamo pisateljskim talentom, pa le samo takrat, kadar to zahteva prospeh „Letavca“ in tekmovanje z „Begunom“. Sicer pa je dober tovarš in prijazen človek. Lahko rečem, da ga imam rad, toda...

Toda naj zloži vzame Ostrinskega — dovolj o njem...

VI.

Pripravili so me do tega, da sem terti zaloputnem z vratni.

Kaka komedija! Od onega časa, ko imam slavo in denar, se Suslovski navzlic mojemu pričakovanju obnaša proti meni naravnost prezirljivo. On, žena, vsi Katricini sorodniki in sorodnice se obnašajo proti meni jako mrzlo.

Prvega večera mi je Suslovski dojal, da ako si mislim, da je moje novo

okupacionnoj provinciji Avstro - Vengriji (s kartoju) S. Peterburg 1901 g.

Razun teh tukaj navedenih del je ta neumorni učenjak napisal se nešteto drugih del in brošur, ki razmotrivajo agrarna, arheološka, etnografska, zoologična in druga vprašanja. Ravno v sedanjem času priobčuje v glasilu kneza Uhtomskega v „S. Peterburskije Vjedomosti“ krasne članke o nas Slovencih, ki se odlikujejo po skoro podantčni natančnosti in skrajni objektivnosti.

To je kratek oris plodonosnega delovanja moža, ki se za nas Slovence toliko zanima, ki naš narod tako natančno proučuje in ki se zanima za vse težnje Slovencev tako, kakor dozdaj se nobeden Rus. Mi Slovenci moramo biti temu redkemu možu, ki seznanja s Slovenci širše rusko občinstvo, vedno hvalo dolžni. Divimo se njegovi učenosti in klanjamo se pred njegovo neumorno trudoljubivostjo in energijo, ki je njemu, še le 38-letnemu možu, podelila tako sijajno stališče.

Namen teh vrst je, seznaniti Slovence s tem velikom delu in učenju, s tem odkritosrčnim in uglednim prijateljem naroda slovenskega, z možem, ki ljubi naš narod iskreno.

Vsled tega moramo mu biti hvaležni in če pride zopet na Slovensko, vsprejmemo ga kakor svojega najboljšega prijatelja, kakor svojega plemenitega dobrotnika in podpornika. Drugega mu ne moremo dati v hvalo nego svoje hvaležno srce, in dajmo mu to z veseljem in z odkrito dušo.

Dopisi.

Kostanjevica na Krasu. — V nedeljo 8. t. m. je naš g. nunc opravljaj daritev sv. maše pri stranskem oltarju. Med sv. mašo je imel tudi slovesno pridigo, in sicer tako izvrstno, da je skoro pol ljudstva po cerkvi spalo. Po pridigi je imel molitev po ranjkih, po molitvah pa se je razkoratil pred altarjem in potem je začel rogovoliti, kakor volk v brlogu. Pravil je med drugim, da je bil te dni pri njem neki surovež, kateri ga je hotel ostrasiti. Ali ljudstvo dobro ve, da pri nuncu ni bil nikak surovež in tudi smrkovec ne, ampak da je bila pri njem neka pametna in pobožna oseba, katera je vsem ljudem prikladna, ne pa tako, kakor je pravil g. nunc. Nadalje je rekel, da se ne boji ne tistega smrkovca, kateri je bil pri njem, in tudi ne župana in ne podžupana ne šjor pevec. Amen. Dokler bo on pri nas, je rekel, da ukaže on, pa ne župan in pa nobeden drugi. Hvaljen bodi, Jezus Kristus!

Kar je omenil dopis v „Soči“ in „Primorcu“, je vse živa resnica. Ali kako je kričal naš g. nunc, ko je čital „Primorca“ v cerkvi 15. t. m., da ni res in ni res, kar stoji v njem. On da dá veliko nagrado tistemu, kateri mu dokaže, da je ono resnica. — Mi smo pripravljeni, dokazati mu resnico. Naj nam le pove očitno svoto, katero hoče dati za dokaz. Torej na noge! Povejte svoto, mi smo pripravljeni.

Evangelij v Vipavi in okoli Vipave.

Zgodovinska črtica na podlagi deloma še neznanih dokumentov.

Spisal V. A. Schmidt, evangelijski župnik v Gorici.

(Iz nemškega rokopisa poslovenil I. K.-č.)
(Dalje.)

Ne vemo, kakšen je bil vspeh te nove prošnje. Drugega posredovalnega pisanja deželnega odbora na kneza ni, kakor tudi ne podrobnega poročila o času do 1584., glede katerih kažejo dokumenti praznoto. Pri brezprimerno brezobzirnem ravnanju z deželnim odborom, katerega knez popolnoma ignorira, bi ne bilo čudno, ako bi bil deželni odbor opustil po prvem brezuspešnem pismu odposlati drugo kot brezupno. Bil je še dosti močan, da postavi svoj vpliv v deželi proti vplivu kneza na skrivnem, kajti skoro vse je bilo evangelijsko. Ali in kako daleč je bilo to presojanje za odklonilno ravnanje deželnega odbora merodajno, ne vemo. Na vsak način pa so bili ti štirje izgnani iz sodrje vipavske, ali mogel jih je drugače, ako to tudi naravno ni odgovarjalo namenom kneza, deželni odbor držati kje drugje v deželi. „Pixenschifterja“ so v novem drugem ukazu knezovem že tako popolnoma pozabili, bodisi da je bil res odšel ali da je dejanski

Domače in razne novice.

Osebnostna vest. — Kancelist pri okrajni sodnji v Komnu g. Leopold Bekar je imenovan oficijalom pri isti sodnji.

Pevskemu in glasbenemu društvu je daroval „Nekdo“, ker se ni mogel udeležiti slavnosti v Rihemburgu preteklo nedeljo, 2 kroni. Dalje je daroval g. sodni adjunkt H. Lasič v Ajdovščini znesek 20 K. — Hvala! Zelimno mnogo posnemovalcev!

Goriški deželni zbor je sklican na sebo to dne 21. t. m. Seja bo popoldne ob 5. uri. Vspored jutri v „Prim.“

Mlini ljudskega poneumnjenja. — V četrtek je „Slovenec“ v polni resnosti svojemu čitateljstvu na krožnik položil sledečo grozovito vest: „Mlad duhovnik iz kolegija St. Marka na otoku Trinidad piše svojim staršem v Burtsscheid: Ljubi starši! Prvi parnik, ki odide odloč po groznih dneh v Martinique in St. Vincent, naj vam ponese vest, da se živim. Potresi niso prisli do našega otoka. Seveda še ni vsega konec, a Trinidad je precej varen pred vulkaničnimi izbruhi. V našem kolegiju v Martiniquu je bilo 25 patrov in bratov; kolegijev ni več in sobratov menda tudi ne. Mogoče, da je kateri živ, ki v trenutku katastrofe ni bil v mestu. Pokončanih je tudi 60 sester. Grozna so poročila o sprijenosti prebivalcev, ki so dosla k nam. Kriva je vsega francoska vlada, ki je glede vere tako nemarna. Ste li slišali, da je na Martiniquu brezbožna svojat na veliki petek norčevaje križala prašiča in zopet drugega na veliko nedeljo gnala po mestu „kot ustalega od mrtvih“? Čuli smo, da so pripravljali tudi za Vnebohod nekaj enacega, pa ni bilo treba. Katera civilizirana vlada more mirno gledati, ako sprijeno ljudstvo konja obhaja s hostijo!“

Tem neumnim izmišljotinam, ki nosijo pečat blaznosti na sebi, priložil je še „Slovenec“ svojo modrost, ki se takole glasi: Božji mlini meljejo počasi, a sigurno! Duhovniki okrog „Slovenca“ so torej prepričani, da mladi duhovnik s Trinidade ni lagal, in da je temveč proti vsakemu dvomu dokazano, da so v nekem mestecu francoskega otoka veliki petek križali prašiča, da so na veliko nedeljo prešiča po mesto okrog gonili, češ, zdaj je zopet od mrtvih vstal in da je nekje sprijeno ljudstvo konja s hostijo obhajalo.

Ljudem, ki slepo prisegajo na „Slovenceve“ gospode in ki nimajo niti toliko možgan v svojih bučah, kolikor jih imajo piščeta v svojih glavicah, bodes brez vspeha dokazoval, da „Gospod Bog v nebesih ni dobil za take oslarije, kakor jih poroča mlad duhovnik s Trinidade svojim staršem. Prez vspeha bodeš ti množici, ki na vsako teletarijo ljubljanskega „Slovenca“ prisega, dokazoval, da bi bilo postopanje Boga, če je otok Martinik res tako kaznoval, kakor mu je podložil naš „Slovenec“, silno krivično, ker bi božja jeza ne delala razlike med nedolžnimi in krivimi, in da bi bilo to postopanje tudi nekatoliško, ker je tik zastopnika vlade na Martiniku poginil tudi katoliški skof, in ker

med maso drugih vipavskih protestantov mirno, brez posebnih verskih manifestacij živel ter se zgubil med njimi. Morda so upali gledé naših starih na jednako uspanje preganjalne besnosti, ako se odslej niso kazali malo ali nič. Vsekako pa si je na to, ker so se doslej držali trdno evangelijsko, komaj prav misliti. Iz poznejših dokumentov razvidimo, da so bili l. 1584. še v Vipavi. Patrijarhu torej niso prisli v roke. Za gotovo smemo vzeti, da tega, da so ostali v deželi, niso prodali s tem, da bi bili odstojili od svojega verskega prepričanja, marveč da je bilo to tih uporni poskus proti knezovi krivičnosti, kateri je deželni odbor rad trpel.

Izmed istodobnih virov nahajamo to preganjanje iz leta 1581. samo v že omenjenem delu Andreja Söttingerja o evangelijskih izgnancih. Omenja naša štiri imena z nepoznanim „Pixenschifterjem“ vred, in pravi, da so bili pregnani, kar je pa nerresnično; preganjanje iz l. 1581. torej ni ostalo neopaženo. Krogi istega pa niso mogli biti posebno veliki, ker ve o njej le Söttinger, dočim Valvasor ne poroča nič o njem.

Čeda naj bode zadeta s tem, da se jo je oropalo pastirjev. Distl pa je bil in je ostal tu, ne da bi mogli povedati, kako je mogel to izvesti nasproti duhovnikom in

je tam med drugim poginil cel koš menihov in cela košara lenih nun! O vsem tem bodeš ti množici brez vspeha govoril, prijelo pa se je bode za dolgo vrsto let prepričanje, da so liberalci na Martiniku Boga skrunili, in da jih je zategadelj pravični Bog kuhal v razbeljeni lavi. Po vaseh pa se bode čez nekaj let stvar po kakšnem zvitem „božjem mlinarju“ se bolj zavila in pričela se bode govorica, najprej bolj skrivnostno, potem pa kar očitno, govorica, da so slovenski liberalci na velik petek, norčevaje se z Odrašenikom, hrvaškega prašiča na križ pribili, in da so s hostjo konja obhajali. In taka lažnjiva govorica je na deželi posebno pri volitvah nabrušeno agitacijsko orožje, kar posebno dobro vedo v uredništvu „Slovenca“. In prej kot ne je ta kalna gospoda v prvi vrsti s tega razloga priobčila kazen „božjo“ z Martinika, dobro vedoč, da naprednjak, ki konja s hostijo obhaja, v bodoče lahko veliko vspešneje vpliva, nego vodene in zabavljive pridige naših mladih in nezrelih duhovnikov hujskačev!

Po „Slov. N.“ Dostavljamo, da so v smislu „Slovenceve“ vesti že pridigali v nedeljo tudi pri nas, in sicer vemo, da v Ajdovščini in v Dornbergu. Bržčas tudi kje drugje.

Kaj je s telefonično zvezo Gorice s Trstom, kaj s popolnjenjem poštnega urada v Gosposki ulici — vprašujejo razni gg. trgovci in obrtniki, kateri želijo, da bi se eno kakor drugo v kratkem izvršilo.

Nov list v Gorici. — „Slovenec“ nam je povedal po „Novem listu“ v Trstu, da se snuje v Gorici nov list, kateri bo najstrože pobijal židovsko-napredno gibanje po Slovenskem. Sapralot, to ni kar to! Židovsko-napredno! — Notica v „Slovencu“ se glasi tako nekako gotovo, kakor da ta list izide v najkrajšem času; strah zavлада po Slovenskem, kadar pride na svetlo, ker prežene vse „židovsko napredno“.

Smejali smo se, ko smo čitali to vest. Neki porednež pa je zagotavljal, da takemu listu bi mogel biti urednik edino le Gaspar pl. Steklinovič, kateremu se je pred časom baje večkrat sanjalo, da bi ustanovil svoj list v družbi s klapo, ki se zbira v njegovi prodajalnici. Ako se mu želja sedaj uresniči, potem mu le čestitamo. Če kdo, je on poklican za odrešenika Slovencev!

Socijalisti in dopolnilne volitve v goriški občinski zastop. — V nedeljo so zborovali socijalisti gledé bližnje dopolnilne volitve ter so postavili za tretji razred 3 kandidate. Ti so: Adolf Kodermac, Miha Culot in J. Bombig. Proti Kodermacu rujejo njegovi nekdanji prijatelji po mestu.

„Gorica“ je v zadnji svoji notici o „nesramnih denuncijantih“ strašno dolgočasna. Ker smo povedali resnico gledé učitelja M., jo skuša zaviti po svoje — da bi pa revica vendar nekoliko ostala na površju, pogreva „denunciranje“ in „nesrečo“ 13 dečkov v „Alojzijevišču“, kjer je uganjal svinjarije brat Fridolin. „Gorica“ je podobna tisti stari babi in ljudski pravljici, katero so radi dolgega jezika vrgli v vodo, ali je se tam, ko se je že potapljala, dvigala prste, da se

knezu, ne da se mu je kaj zgodilo. Kakor je tudi trdo pričelo preganjanje l. 1581., je bilo vendar za sedaj v rezultatih več ali manj le udarec v vodo. Trdno pokonci ter neupogben je stal Bernard Distl kot duševni glavar občine, katera mu je bila tako pri srcu. Vedno pa se je videlo dosti razločno, kam je hotel knez, in kar se je moglo začetkoma le trepetaje komaj misliti kot popolno nemožno, to je bilo, žal, kolikor bolj je čas napredoval, strašna grozna resnica: Knez je vzel boj z evangelijsko cerkvijo strašno resno, in v vedno novih naskokih je ostal končno, žal, tudi v Vipavi, seveda le po potu najgrozovitejše sile, zmagovalec. Kar se dozdeva v naših aktih od 1581.—84. praznota, ni bilo za njega meddoba miru, da bi se izsopla nagnana divjačina, marveč po potrebi mu naložen počitek, da je svoje orožje bolj nabrusil ter izpopolnil svojo oboroževalnico. In kolikor bolj je zamahnil, da udari na novo, toliko silneje je udaril in toliko gotoveje zadel. Za naše Vipave prične druga, mnogo večja in mnogo spretnjeje upegljana doba preganjanja z letom 1584.

Preganjanje iz leta 1584.
(Obseza 7 poročil z 29 stranmi ter sega od 31. marca do 13. avgusta.)

Udarec od l. 1581. je bil storjen popolnoma brez učinka. Pokonci in neupogben

„striže“ in ne „reže“, hoteč imeti prav. Tako hoče tudi „Gorica“ imeti vedno prav. — Gospodje so strašno dolgočasni s tako argumentacijo. Se pač bliža vročina, gospodje v ulici Vetturini pa so že vsi iz sebe. Kaj bo šele, kadar pritisne pravo poletno solnce na prostore svete prismojenosti ob „Solskem Domu“!

Ogledovanje nove justične palače. — Kolavdacija se je izvršila v ponedeljek po komisiji, v kateri so bili dr. Luzzatto, arhitekt Waitehowsky in podtajnik tuk. magistrata dr. Trevisani. Sodba je ta, da poslopje vstreza svojemu namenu v vsakem oziru. Zlasti ječe in zapori so nasproti onim pri sv. Antonu, kakor da bi prišel iz pekla v vice, kakor se je izrazil neki laski list.

Danes popoldne so povabljeni, ogledati si poslopje zastopniki casnikov, občinski svet in deželni odbor.

Potreba malih stanovanj. — Drevo bo posvetovanje glede malih stanovanj v Gorici. Posvetovanje je sklical župan dr. Venuti. Tako potrebo občutimo že sedaj v Gorici, ali kaj šele bo, kak pritisk bo glede takih stanovanj prav v kratkem času vsled gradnje nove železnice iz Bohinja, ko dobimo tudi mehanično delavnico in z njo veliko število delavcev v Gorico. Da se kaj ukrene v tem pogledu, je skrajni čas.

Ponesrečila. — V petek popoldne je trgala travo Marija Pagonova iz Temnice na Cerkljanskem nad hudournikom Jesenica. Kar je padla v vodo, katera jo je vrgla ob skale, da se je ubila. Nasli so jo še tisti dan zvečer ter pokopali na pokopališču v Orehku.

Z metlo ga je. — V neki vasi v baski dolini prodaja neka mamica tobak. Mamica je pobožna in strašno goreča klerikalka. Torej je umevno, da kljub pobožnosti in gorečnosti ne ljubi svojega bližnjega, ako je naprednjak, marveč ga mrzi, in „sveta“ jeza jo prime, kadar stopi v tobačnico kak človek, kateri je zapisan pri mamici za „brzverca“. To je skušal te dni neki Cerkljan, katerega ima mamica posebno na piki. Ko je prišel po tobak, je ni prišla samo sveta jeza, ampak zgodilo se je še nekaj več. Sveta jeza je zadobila tudi vidno obliko v podobi metle, katero je pograbila ter ga počastila z njo, namesto da mu je dala tobaka. Mislila je revica, da je moža s tem „panala“, ali jako se je varala, ker ljudje se ne smejejo njemu, kakor je hotela, marveč njej, ker je tako zatelebana. Take prizore rodi klerikalizem. Potem pa še trdijo, da ne delajo na poneumnjenje ljudstva!

Napad. — Blizu Dornberga sta napadla dva mladeniča 20-letnega Mihela Budicina, ko je šel domov po noči. Eden izmed njih ga je zabodel z nožem kraj srca. Težko poškodovanega so prenesli v tukajšnjo bolnišnico. Stvar ima seveda sodnija v rokah.

Težka poškodba v jetniščnici v Gradlšču. — Neki jetnik je prosil ravnatelja, naj ga premestijo iz sobe, v kateri je bil že tri leta, drugam. Ravnatelj je odredil premestitev, kar je jetnik povedal sodrugom. Čigamu Marku Brojdiču pa to ni bilo všeč. Ko je pokosil, je dvignil skledo proti tova-

je stal Distl tu. V družbi s svojimi imenovanimi pomočniki je znal ne samo Lanthieriju, marveč tudi knezu stati v bran. V pismu 31. marca 1584. se prikaže celo Julijan Cividater, ki bi bil moral biti po ukazu kneza od 21. septembra 1581. na vsaki način kaznovan za pozvanje evangelijskega propovednika, zopet na površju, in sicer kot v milosti sprejeti oskrbnik Lanthierijev. Komaj verjetno je, da je ostal na tem mestu radi svojega povratka h katolicizmu, dočim se prikazuje dva druga, sicer ne imenovana z imenom, mogoče pa da sta bila Seeprecht in Amigon ali „Pixenschifter“, na proskripcijski listi od l. 1584. z nova. Cividater bi se bil mogel vzdržati le jako težko proti tem trdim protestantom kot prisiljeni spreobrnenc. V slučaju, da je bil v resnici pokatoličen, bi bil on edina oves, ki bi bila gnana nazaj v naročje katoliške cerkve. Pri znanem stališču Lanthierija do evangelija ni prav nič čudovito, da je pustil prej celo kot desna roka Distla v njegovi službi se nahajajočega oskrbnika na tem mestu ter se ni nič posebno razgreva, ako je ta ključoval z drugimi župniku in vsem poskusom preobračanja.

(Dalje pride)

rišu, ta pa je vzel drugo posodo ter ga ranil z njo na glavi tako, da mu je prizadjal dve težki poskodbli. Lepa družba!

Toča. — Iz Červinjana poročajo, da je bila v nedeljo po noči okoli polnoči velika nevihta, med katero je padala toča v taki množini in tako dolgo, da je pokončala trte in njive po Škodovski, Červinjanu, Terzu in Sv. Martinu. Vse je uničeno in potlačeno. Toča je bila nagromaden na mestih na 20 cm visoko.

V Sočo je skočil. — V torek zvečer je stal v bližini železnega mosta čez Sočo neki 22-letni Anton Kavs, slastičar, v Gradiscu, ter čakal, da pride kdo mimo. Ko je prišel neki človek, mu je ponudil svoj klobuk, s katerim so bila tri pisma, ter ga prosil, naj malce drži. Med tem pa se je zagnal v Sočo. Moril pa je biti precej mrzla, ker je kričal pridno na pomoč. Pomoč je tudi prišla, ker so kandidata samomora po barki potegnili iz vode in spravili na suho. Prenesli so ga na to v bolnišnico.

Skrilje - Dobravlje. — Veselica bralnega in pevskega društva iz Skrilj in Dobravelj, ki se je imela vršiti dne 16. t. m., se bo vršila dne 6. julija v nedeljo. Program se objavi pravočasno. Toliko na znanje slavn. občinstvu.

Bralno in pevsko društvo v Št. Andrežu priredi v nedeljo dne 22. junija veselico s plesom v prostorih g. Jos. Nanuta. Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Fr. Ferjančič: „Pozdravi“, poje možki zbor. 3. Iv. pl. Zajec: „Rojakom“, poje možki zbor. 4. S. Gregorčič: „Domovini“, deklamacija. 5. E. Komel: „Primorska straža“, poje možki zbor s spremljevanjem vojaške godbe. 6. F. S. Vilhar: „Slovenac i Hrvat“, poje možki zbor. — Pevske točke vodi g. Enil Komel iz Gorice. — Med vsako točko vspeveda avira vojaška godba razne komade. — Začetek točno ob 4. uri in pol. Po končanem vspredu ples, kateri traja do polnoči. Vstopnina: K veselici 40 vin., sedeži 20 vin. Vsak plesni komad 20 vin. — Zvečer bodo veselici prostori čarobno razsvetljeni z lučjo „Acetilen“ ter umetniškimi ognji. — K obilni udeležbi vabimo vabi odbor.

Promet z maslom, sirom itd. — Uradni list priobčuje naredbo ministerstva za trgovino, v sporazumjenju z ministerstvi za pravosodje, poljedelstvo in notranje stvari, s katero določa uradno registriranje plomb za promet z maslom, sirom, kuhanim maslom, svinjsko mastjo in nadomestili.

Pri veselici v Rihembergu je plačal nekdo 3 K, ne da je dobil za to vstopnice. Kriva na tem je gnječa. To se je sicer naznačilo že z odra pri veselici, ali nikdo se ni oglašil. Zato vprašamo tukaj prizadetega udeleženika, kaj naj se zgodi z onimi 3 kronami, ali naj se vrnejo ali porabijo v dobrodelne namene? Prosimo odziva.

Brezpogojno prvo mesto, bodisi kot primese znati kavi, bodisi kot nadomestilo za njo gre dandanes Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi. To pa zato, ker ima poleg drugih prednosti samo ona vonj in okus znate kave, o čemer priča mnogo izrecil prvih avtoritet. Slavni profesor pl. Pettenkofen se je izjavil: „Po svojem kavi podobnem okusu bistveno presega vse druge kaveine surogate“. Drugi pravijo: „Jako intenzivno ima vonj in okus zgane znate kave“. „Njen vonj je posebno krepak, podoben kavi in čisti“. V dokazni množini ima aromatske sestavine, kakršne ima tudi znata kava. „Mnogoteri poizkusi so soglasno izpričali, da jo je moči označiti kot izdelek, ki se zelo blizu znati kavi“. „Po vsebini aromatskih snovi je Kathreinerjeva sladna kava v užitni vrednosti zelo podobna pravi kavi“ itd. itd. Zato je umevno, da prihaja ta kava čimdalje bolj priljubljena in da jo že v obče rabijo in udomačujejo kot tečno in zdravo rodbinsko kavo.

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledališnih igralcev. Opozorjamo čitatelje, da bode žrebanje nepreklicno dne 19. junija 1902. — Posamezni dobitki se izplačajo v gotovini z 10% odbitkom.

Razgled po svetu.

Državni zbor. (Dalje.) — V sobotni seji poslanske zbornice je posl. Mazorana tekom razprave o zakonskem načrtu glede davka na vozne listke tožil, da se ni določeno, v kaj se bodo porabljali dohodki novega davka. Govornik je priporočal, naj bi

diurnistom tudi za časa vojaških vaj tekla plača.

Finančni minister Böhm-Bawerk je povdarjal, da so letni prebitki državnih financ vsako leto manjši, vsled česar je treba misliti na nove davke. Dohodki davka na vozne listke da so proračunjeni na 11.400.000 K. Nasproti tem novim dohodkom pa bodo novi široki znašali: 5.600.000 kron za zboljšanje plač diurnistom, 3.100.000 kron za zboljšanje pokojnin, a dohodki se vsled odprave mitnic zmanjšajo za 2 milijona kron.

Od novega davka preostajalo bo torej kakih 650.000 kron, s katerimi bo treba pokriti stroške za regulacijo plač sodnim avskultantom in še druge stroške, tako, da bomo imeli še primanjkljaj, ako davek na vozne ne bo nosil večih dohodkov. Minister je menil, da bo zakon o regulaciji plač diurnistom mogel stopiti v veljavo dne 1. avgusta t. l.

Koncem se je priporočal posl. Schönerer, naj bi se zakonski načrt glede pogodbe s podunavsko paroplovno družbo postavil na dnevni red še le v jesenskem zasedanju, da se bo moglo do tedaj priti na čisto v stvari, poneverjeni v tej družbi. Izjavil je potem, da, ako bo vlada po vsej sili skušala izvesti svoje načrte, posluževali se bodo Vsenemci nasilstva proti nasilstvu.

16. t. m. je imela poslanska zbornica zopet sejo in je bil med došlimi spisi tudi nujni predlog posl. Schreiterja in jedna interpelacija posl. Vukovića. Posl. Schreiter pozivlja v svojem nujnem predlogu imunitetni odsek, naj kaj sklene glede vprašanja, da bi se smelo sodnijsko postopati proti Schalku in Kliemannu, katera dva toži posl. Wolf radi razžaljenja časti. Posl. Vuković pa je ministerskega predsednika interpeliral radi obnovitve trgovinske pogodbe s Srbijo.

Zbornica je prešla na to v generalno razpravo o zakonskem načrtu, tičečem se davka na vozne listke. Poročevalec manjšine, posl. Conci, je nasvetoval nekatere spremembe k temu zakonskemu načrtu in je predlagal, da se istega vrne odseku. Zbornica pa je ta predlog odklonila in je sklenila zapričeti podrobno razpravo.

Mej došlimi spisi 17. t. m. je nujni predlog posl. Steina in tovarisev, s katerim pozivljajo vlado, naj ukrene vse korake, potrebne za ustanovitev ministerstva za javna dela. Ta nujni predlog so pridejali drugim že uloženim nujnim predlogom. Posl. Baureuther in tov. so stavili predlog, obsegajoči devet paragrafov, tičečih se zagotavljanja nemškega jezika kakor državnega jezika v zmislu zahtev Vsenemcev. Posl. dr. Zafron, Bortić, Vuković in tovariši interpelirajo ministra za trgovino radi podpore malim parnikom za kabetažo, izlasti dubrovniske paroplovne družbe.

Minister za poljedelstvo je odgovarjal na celo vrsto interpelacij.

Zbornica je na to nadaljevala razpravo o zakonu za davek na vozne listke.

Poročevalec manjšine Hybeš je utemeljeval svoj spreminjevalni predlog k § 1, naj se od potnikov I. in II. razreda pobira davek 50% na vozne listke. Priporočal je ta predlog, ker bi po istem revnejši sloji bili obvarovani pred novim bremenom. Zbornica je sprejela zakonski načrt o davku na vozne listke v vseh treh čitanjih.

Vsprejeti so bili tudi predlogi poslancev Grossa, Kathreina in Nowaka, vsled katerih bo novi zakon o davku na vozne listke moral stopiti v veljavo istočasno z zakoni o odpravi mitnic, o odpisovanju zemljiškega davka in o povišanju mirovin.

Koncem so posl. Klotz, Krempa in tov. predložili interpelacijo radi govora grofa Bülowa v pruski gospodski zbornici tekom razprave o zakonskem načrtu za ponemčevanje Poznanjske. Interpelacija pravi, da je Bülow v onem svojem govoru vspevdujal avstrijske Nemce na boj proti Slovanom. Avstrijski državniki da ne bi smeli pozabljati, da Avstrija ni nemška država, marveč zveza posamičnih držav različne narodnosti. Interpelacija povprašuje, da-li dr. Koerber pripoznava to zgodovinsko dejstvo in da-li je pripravljen isto javno zastopati kakor odgovor na izvajanja grofa Bülowa.

Posl. Antonelli je interpeliral ministerskega predsednika radi regulacije vodovja na meji med Gorisko deželjo in Italijo.

Posl. Klotz je na to opozarjal zborničnega predsednika na svojo, v istej seji predloženo interpelacijo radi govora nemškega kancelarja grofa Bülowa v pruski gospodski zbornici. Govornik je nadaljeval: Grof Bülow je rekel med drugim, da nemški državi pri-

pada naloga, da povsodi podpira germanizem.

Te besede so poziv, ki gre preko mej nemškega cesarstva, ki se obrača do avstrijskih Nemcev in dokazuje, da je tudi nemški kancelar dvignil vsenemsko zastavo. Ministerski predsednik se je na način, ki kaj dobro označa avstrijske parlamentarne odnose, branil odgovoriti na mojo interpelacijo glede govora cesarja Viljela v Marienburgu.

Ako sem v dotični interpelaciji rabil ostre izraze, bil sem opravičen po dejstvu, da je kronani Marienburski govornik zadal s svojimi besedami slovanskim narodom plusko v polni obraz. Da ne skandaliziram diplomatov, hočem si za takrat nataktni rokavice; in radi tega prosim predsednika, naj ministerskega predsednika opozori na mojo interpelacijo in naj ga vpraša, ako bi ne bil pri volji odgovoriti mi jutri, da se bo prebivalstvo moglo prepričati, da avstrijska vlada nikakor ni pri volji delati „pour le roi de Prusse“ (za pruskega kralja). (Burno odobravanje od strani čeških radikalcev). Predsednik je obljubil, da ministerskega predsednika obvesti o vsebini Klotzove interpelacije.

Posl. Steiner je prosil predsednika, naj posreduje, da gospodska zbornica že v petkovi seji reši zakon o trgovini na termine. Gospodska zbornica je dolžna varovati se pred sumom, da je pod velekapitalistiško-zidovskim vplivom. Predsednik je pripomnil, da je predsedstvo gospodske zbornice avtonomno; vendar hoče ustreči želji poslanca Steinerja.

Nato je zbornica vsprejela petero zakonskih načrtov o prodajanju državne lasti, zakon o odpravi mitnic in od gospodske zbornice sklenjeno spremembo termina, kdaj stopi ta zakon v veljavo. Na to je zbornica rešila v nujni razpravi več stvari, ki se tičejo podpor budo trpečemu prebivalstvu.

Včeraj je bil državni zbor odgođen.

Deželni zbori so sklicani, in sicer dalmatinski na dan 23., tirolski na dan 25., vsi drugi pa na dan 21. t. m.

Istrski deželni zbor. — Deželnim glavarjem za Istro je imenovan komendant dr. Campitelli, namestnikom pa dr. Stanger. Deželni zbor je sklican na dan 21. t. m. v Koper.

Minister Rezek ostaja, po včerajšnjih poročilih, pri svoji demisiji. Vsa prigrvarjanja od strani vlade kakor od češke strani so ostala doslej brezuspešna. Morda se pa vendarle uda!

V Carigradu je napadel 16. t. m. na javni ulici neki Albanec polkovnika Ihsam bega, generalnega nadzornika cesarske medicinske šole, ter ga usmrtil s streljo iz revolverja. Morilca so prijeli. Vzrok je baje maščevanje.

K novemu tiskovnemu zakonu. — Danes se vrši na Dunaju shod vseh dunajskih časnikarjev, da izrečejo svoje nazore o novem tiskovnem zakonu.

O tiskovnem zakonu. — Kar je v novem zakonu novega, se da označiti takole: 1. Kolportaza je svobodna za časopisje in brošure, ne pa za knjige. 2. Popravkov ni dolžno sprejemati uredništvo več v vsakem slučaju, nego more zlorabljenje in laž onemogočiti ter se teroriziranja ubraniti s sodiščem. 3. Odpravi se objektivno postopanje. Časopisje se vzame kompetenci drž. pravdnictva, konfiskacije so proglašajo le v izjemnih slučajih, pri žaljenju Velicanstva pri nenravnosti, bogokletništvu itd. Novo je tudi, da sme imeti vsaka rubrika lista svojega odgovornega urednika. 4. Vazna je tudi nova določba glede postopanja pri tiskovnih žaljivah. Take žaljive v časopisju se namreč v bodoče odzamejo porotnim sodiščem ter dodelé posameznim sodnikom, ker se smatrajo le še kot prestopki in ne več kot zločini. A sodba se mora vedno glasiti na zapor. Posebno hude so določbe glede posezanja v privatno življenje. V splošnem se naglašava v novem zakonu osebni moment, tako da bo moral vsak žurnalist in dopisnik osebno jamčiti za svoje trditve. Po objektivnem postopanju je mogel biti list večkrat obsojen, a pisatelj kaznovanega članka je ostal neprizet. Kaznovani so bili le abonenti, ker lista ali sploh niso dobili ali močno obskubljenega. Vendar pa je določba glede nenravnosti in posezanja v privatno življenje jako nevarna, ker je odločilno v taki slučajih individualno mnenje sodnika. V splošnem se naslanja Koerberjev novi tiskovni zakon na ogrski zakon ter je kolikortoliko modernim razmeram prikladen. Ako bi se bil Koerber posvetil z žurnalisti, bi bil novi zakon v marsi-

čem še praktičnejši. Koerber je pa žurnaliste ignoriral, zato bo imel državni zbor — zlasti pa bodo imeli poslanci žurnalisti — še precej dela, da novi zakon otistijo in opilijo tako, da bo vztrezal docela.

Marija se je prikazala. — Pri mestu Lassoferato (Ancona) se je prikazovala na nekem hričku vsako noč Marija. Pobožno ljudstvo je hitelo v velikanskih množicah na kraj milosti, dajalo je uprav ogromne darove za zidanje cerkev na tem prostoru itd. Oblastvom se je pa ta božja pot in prikazovanje Marije nekam sumljivo zdelo. Nastavila so za skalami hribca več redarjev, in ti so videli, da je madona, ki se je pojavila v bengalični uti, papirnata punica, zavita v pisane cunje in nataktna na dolgo palico.

Sultan Abdul Hamid. — Turski sultan je menda zopet bolan. Duševno gotovo ni popolnoma zdrav, saj voha povsod in vedno zarote. Sedaj je dal zopet zapreti celo vrsto višjih dvornih uradnikov iz bližine princa Jussufa Issedina, najstarejšega sina sultana Abdul Azisa. Baje so bili zaroteni proti sultanu! Tudi proti drugim dvornikom se pripravljajo nevihta. Razni principi so v nevarnosti, da jih vtaknejo v ječo kar nenadoma.

Vse to je delo različnih sultanovih ogleduhov, ki si izmislijo vedno kaj novega, da se sultanu prikupijo. Najpogostejši vohun je poveljnik sultanovega gradu in višji ječar Hadzi Hassan paša, ki je pa že precej svojega ugleda izgubil, ker je obdolžil celo najposlušnejše cesarske prince nelojalnosti. Sultan teh obdolžitev ni hotel verjeti, zato pa je sedaj višji ječar izpodkopal razne višje uradnike z isto obdolžitvijo. To pot je imel več sreče. Uradniki so vsi v ječi. Sultan živi v večnem strahu, da ga hočejo zarotniki umoriti, zato je vohunstvu jako dostopen.

Bolgarija in Rusija. — Pred kratkim je bil bolgarski knez Ferdinand gost ruskega carja. Sprejet je bil jako priščno in s seboj je nesel prepričanje, da ostane prava zaščitnica balkanskih Slovanov edino le Rusija.

„Novoje Vremja“ piše: Prihod kneza Ferdinanda je nov dokaz priščnih razmer med Rusijo in Bolgarijo. Šest let je minilo, odkar je priznal car ruski prince Ferdinand bolgarskim knezom. Kako malo časa je minilo odtlej, a koliko se je med tem v Bolgariji izpremenilo! Izginila je žalostna pošast Stambulovega gospodarjenja, in mlada država je krepko pod vodstvom kneza, ki

Bolgarijo kot svojo domovino, dasi je sin tuje zemlje. „Svet“ piše: Vazno je, da vlada med Rusijo in Bolgarijo popolna in priščna edinost, in potem bo vse, kar stori skupno, slovanstvu na korist. In ta edinost živi in o tej priščnosti ni možno dvomiti več. — „Birž. Vedomosti“ pišejo: Nasproti sobranja se v Sredu kmalu postavi spomenik carja Aleksandra II. — spomenik, ki bi govoril večno, da je vrasla svoboda Bolgarije na poljanah bolgarskih, katere je namočila ruska kri. Razumljivo je, da je najvišji voditelj našega bratskega naroda želel, povabiti Rusijo osebno, da se udeleži svečanostnega razkritja tega spomenika. Istotako prijazno in veselo pozdravljajo prihod kneza in njegovo vabilo tudi vsi drugi veliki ruski listi.

Rusi o pruskem nasilstvu. — „Novoje Vremje“ naglašava, kako velikansko važnost pokladajo Nemci poljskemu vprašanju. Cesar Viljem ni pozval le svojih Nemcev na krizarsko vojno proti Poljakom, marveč se je brnil tudi do Nemcev v Avstro-Ogerski. Pruske Poljake njegov govor zbudi le še k večjemu odporu za svoj jezik in narodnost. Govor Viljemov ne bode v prosep nemške stvari.... Da bi le tako bilo! Naj bi Rusija odpravila sleherni vzrok za poljsko mržnjo do nje! Ta mržnja kruto moti pravo slovansko politiko!

Četrt povsod. — Komaj se je bila raznesla grozna novica o tisti strahoviti nesreči na otoku Martiniku, že se je odpravil tje tudi Č., inženir Jul. Bert. Odpotoval je s parnikom severonemškega Lloyda „Kronprinz Wilhelm“ do Novega Jorka in od tam dalje. V „Narodnih Listih“ od torka citamo že zanimiv podlistek iz njegovega peresa.

Burl. — Devet, Botha in Delarey pridejo, kakor smo že povedali, v Evropo. Obiščejo najprvo Krigerja. Potem pojde Devet v Italijo, Avstrijo in Nemčijo, Bota pojde v Belgijo, Holandijo in na Francosko, Delarey v Rusijo. Na Dunaj pride Devet v decembru. V Transvalu se je podalo 11.225 Burov z 11.843 puškami, v Oranju pa 5395 Burov s 5280 puškami.

Novelše vesti. — Angleški kralj, kateri ima biti v kratkem kronan, je zbolel, in je bolan nevarneje nego se je mislilo prvotno. — Prusi tudi s Švicarji niso zadovoljni. Grof Pükler je govoril v Berlinu, da treba poslati v Švico med „gaunerje“ in lumpe nekaj pruskih regimentov, da napravi iz njih „etwas Ordentliches“. To je vsenemsko! — V Nürnbergu so praznovali 50-letnico obhanka germanskega narodnega muzeja. Poleg je moral biti tudi nemški cesar, ki je tudi govoril, seveda strašno vsenemško!

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priloga svojo veliko zalogo

najboljše železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in stroje; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepilka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Nova knjiga!

Nova knjiga!

Koncem junija t. i. izide knjiga:

Na neviht potih. Almanah. Izdala slovenska mladina.

Poleg velike množine beletrističnega gradiva bo obsegala knjiga nekaj zanimivih znanstvenih študij. Zastopane bodo poleg najboljših slovenskih modernih pisateljev tudi nekatere mlade, dobre moči.

Knjiga bo obsegala 208 strani in stala 1 K 70 v, s pošto 1 K 80 v. Vsem prijateljem slovenske literature knjigo že sedaj toplo priporočamo.

Naročila sprejema stud. phil. Davorin Mastnak, Dunaj, universiteta.

Za vsakega nekaj!!!

se dobi v zalogi trvdke

J. Zornik = Gorica,

Gosposka ulica št. 7

prva in edina slovenska trgovina za modno in drugo blago.

Najbolje, največje in najceneje skladišče vsakovrstnega perila, sraje za hribolazce in kolesarje vsake velikosti, jopice za toloverce, krasnih kravate v vsakem slogu, nogavice, rokavice, životnikov (modernee), solčnikov, pihalov, dežnikov, blusen, spodnjih kril, divnih okrasov za obleke in vseh potrebnih za vezenje. Priporočevalno najboljše kupovališče za gg. šivilje in gg. krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za gospode) in modernee po vsaki meri in zahtevi se izvršujejo točno.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušni raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezšumno, so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene, so posebno pripravljeni za umetno vezenje (reklamiranje) ter se ponujajo brezplačno, prekosijo na dobroti vsako tovarno, Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje. Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio števil. 1

SAUNIG & DEKLEVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Išče se učenca ali praktikanta za modno trgovino.

Ponudbe sprejema **J. Zornik** v Gorici v Gosposki ulici.

Najboljše sredstvo zoper

ščurke

se dobiva po 1 krono in K 1-50 v skatljicah pri Otonu Hermannu v Radvljici - Kranjsko.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pi-menim jamstvom razpošilja na zav. knike prva tovarna ur v Mostu (Črni) **Hanns Konrad**, (tov. ur ter zlatolice) Most (Češko). Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3-75; srebrna ura Rem. fl. 5-80; srebrna verižica fl. 1-20; budilnik iz niklja fl. 1-95.

Tvrdis je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlato in srebrne svetilje iz razstav ter lišče priznanja p. s. m. — Ilustrovan cenik zastoj!

Milijon dam uporablja „**FEEOLIN**“.

Vprašajte Svojega zdravilnika, če ni „Feeoline“ najboljšo lepšalno sredstvo za kožo, lase in zobe!

Najnečistjši obraz in najgrše roke dobijo hitro aristokratsko finost in obliko z uporabo „Feeolina“. „Feeolin“ je iz 42. najplemetnejših in največjih zelišč sestavljen angliško milo. Mi jamčimo da izginijo dalje po uporabi „Feeolina“ brez sledu guba in črte na obrazu, zagode, mozoli, rdečina na udi. „Feeoline“ je najboljše čistilno, negovalno in lepšalno sredstvo za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in bolezn. glave. „Feeoline“ je tudi najnpravnije in najboljše čistilno sredstvo za zobe, kadar redno rabi „Feeoline“ mesto mila, ostane mladol in lep. Zavežemo se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s „Feeolinom“ popolnoma zadovoljen. Cena komada K 1. 3 komadom K 2-50, 6 komadom K 4. 12 komadom K 7. Poština pri 1 komadu 20 vin, od 3 komadov navzgor 60 vin. Povzelo 60 vin več. Razpošilja glavna zaloga **M. Feith**, Dunaj VII. Mariahilferstrasse 38-1

Žrebanje drevi.

Srečkanje nepreklicno

19. junija 1902.

Loterija gledaliških igralcev

(glumačev)

1 glavni dobitnik po	50.000 K
1 „ „ „	5000 „
1 „ „ „	3000 „
2 glavna dobitka	2000 „
5 dobitkov	1000 „
10 „ „ „	500 „
20 „ „ „	200 „
60 „ „ „	100 „
100 „ „ „	50 „
300 „ „ „	20 „
3500 „ „ „	10 „

Srečke po 1 krono

priloga :

G. Gentili, V. A. J. na, Michelstädter & Co. in A. Pincherle menjalnice v Gorici.

Vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljev s 10% odbitkom v gotovem denarju.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmerilih cenah.

Naznanilo.

Z ozirom na to, da se ta mesec preselijo c. kr. okrajna in okrožna sodnija, c. kr. davkarija in drugi uradi v novo poslopje v Kapucinsko ulico, si dovoljuje podpisani priporočati slavnemu občinstvu na deželi svojo dobroznano gostilno

„Pri zlatem križu“ (pri Lizi) v Kapucinski ulici

katera je preskrbljena z dobro kuhinjo ter toči izvrstna bela in črna domača vina. Preskrbljeno je s sobami za prenočišča ter s hlevi za konje in vozove.

Svojim rojakom v mestu in na deželi se toplo priporoča udani

Ivan Katnik, lastnik.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moka iz Majdičevega mlinca v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senfa), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmerilih cenah

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je „Trgovska obrtna zadruga“.

Čistilna voda „Reale“

iz vrelcev Mathias, lastnina

Henrika Mattonija v Budimpešti

je toplo priporočena od prvih tu- in inozemskih zdravniških avtoritet kot najboljše čistilno sredstvo. Odlikuje se radi množine soli „Glauber“ in grenke soli, katero ima v sebi ter s svojim hitrim in dobrim učinkom.

Zaloga za Gorico:

Lekarna G. B. Pontoni.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DRŽBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in družn. blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni veneli. — Mašne knjizice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pekmih s in trgi ter na deželi. 235-8

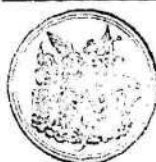
Nenavadni

mikroskop

(povečevalno steklo)

katerega se je prodalo v svetovni razstavi v Čikagi nad 21. milijona komadov, se dobiva odslej pri meni za nizko ceno samo kron 2-40 katere treba naprej poslati, bodisi za kron 2-60 franko, ali proti povzetju 40 vin. več. Prednost tega nenavadnega mikroskopa je, da se vsaka reč vidi do 1000-krat povečana. Vidi se prašne mrčese ter za oči sploh nevidne živalice v velikosti zelenega brošča. Neobhodno potreben je pri botaniki in naravoslovju ter aparat, kojega se je že davno želelo za hišno rabo za preiskavo ponarejenih jedil ter pokvarjenega mesa. Vodne živalice, kojih ne vidimo s prostim očesom, se vidijo z mikroskopom, kako živahno smučajo po vodi. Razum tega je aparat tudi pripraven za kratkovidne, da lahko čitajo najmanjše pisave. — Bolji mikroskop kateri poveča do 2500-krat, skupno z mnogimi objekti in objektivnimi stekli, stane v elegantni skatli samo 5 kron. — Najfiniji daljnogled, s kojim se vidi v velike daljave, z akromatičnimi stekli, s trikratno medeno cevjo v elegantni šatliji za samo 5 kron. — Razpošilja **A. Feit, Dunaj**, V/2. Matzleinsdorferstrasse 76.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec

Vrtna ulica števil. 26.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju ter za vsaki stan. Ima tudi bogato zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst za vsak letni čas. Blago je iz najboljših tovarov ter vedno sveže.

Izdelke iz blaga lastne zaloge jamči.